

Brüssel, 29.6.2017
COM(2017) 354 final

ANNEX 1

LISA

Ülevaade olukorrast nende meetmete rakendamisel, mis on esitatud komisjoni teatises toetamaks vägivaldse ekstremismi viiva radikaliseerumise ennetamist

järgmise dokumendi juurde:

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule ja nõukogule

Kaheksas eduaruanne tulemusliku ja tegeliku julgeolekuliidu suunas liikumise kohta

**ÜLEVAADE OLUKORRAST NENDE MEETMETE RAKENDAMISEL, MIS ON ESITATUD
KOMISJONI TEATISES TOETAMAKS VÄGIVALDSE EKSTREMISMINI VIIVA RADIKALISEERUMISE ENNETAMIST
(COM(2016) 379 final, 14.6.2016)**

Põhimeetmed	Ajakava	Kirjeldus/ülevaade olukorrast
1.1. Toetada radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku tippkeskuse kaudu liikmesriike tõhusate ennetusmeetmete kavandamisel ja rakendamisel.	Käimas-olev meede	2016. aastal osutati radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku raames liikmesriikidele 19 tugiteenust. 2017. aastal on kavas pakkuda radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku raames 20 tugiteenust seminaride, koolitajate väljaõppe ja ekspertide lähetamise kaudu.
1.2. Koostada radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku tippkeskuse suunised ja käsiraamatud mitut asutust hõlmavate struktuuride loomiseks.	Käimas-olev meede	2016. ja 2017. aastal koostas radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustik mitu päevakajalist juhendit (sealhulgas selle kohta, kuidas võidelda radikaliseerumisega vanglates ja kriminaalhoolduse kontekstis, luua kohalikul tasandil mitut asutust hõlmavaid koostööstruktuure ja vastupropagandat, koolitada politseiametnikke, võidelda radikaliseerumisega koolides jne), mis on kättesaadavad aadressil: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-papers_en . 19. juunil 2017 esitles võrgustik käsiraamatut tagasipöörduvate võitlejate kohta, et toetada liikmesriike tagasipöörduvate terroristidest välisvõitlejatega seotud probleemide lahendamisel. Käsiraamatus antakse ülevaade spetsialistide soovistest mitmesuguste olukordade lahendamiseks, mis on seotud konfliktipiirkondadest naasvate isikutega.
1.3. Luua radikaliseerumisalase uurimistöö täiendavast kaardistamisest lähtuvalt radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku tippkeskuse platvorm kogemuste ja heade tavade jagamiseks.	Käimas-olev meede	2016. aastal kaardistas radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustik uusimaid uurimistulemusi ja puuduseid nendes teadusvaldkondades, mis on seotud radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku töörühmade tegevusega.
2.1. Luua riikliku, piirkondliku või kohaliku tasandi ennetamisstrateegiate andmekogud.	Käimas-olev meede	Riikliku tasandi ennetamisstrateegiate andmekogu esimene versioon on valmis ja kättesaadav aadressil: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-and-member-states/repository/index_en.htm . Sisu ajakohastatakse korrapäraselt.
2.2. Luua spetsialistide võrgustik.	Käimas-olev meede	Selleks, et toetada radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku tegevust, on loodud radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku tippkeskus. Võrgustiku raames pakutakse liikmesriikidele jätkuvalt vajadustest lähtuvalt kohandatud toetust, muu hulgas riiklike spetsialistide võrgustiku loomiseks.

Põhimeetmed	Ajakava	Kirjeldus/ülevaade olukorrast
2.3. Luua liikmesriikides riiklikud/piirkondlikud kontaktpunktid.	Käimas-olev meede	2017. aasta veebruaris käivitati ennetuspoliitika kujundajate võrgustik.
3.1. Mobiliseerida programmi „Horisont 2020“ raames teadusuuringud, mis käsitlevad vägivaldse radikaliseerumise keerukaid algpõhjuseid ja mille tulemuseks oleksid teadlikumat poliitilist sekkumist võimaldavad konkreetsed vahendid.	Käimas-olev meede	Programmi „Horisont 2020“ tööprogramm „Turvaline ühiskond“ aastateks 2016–2017 hõlmab tervikliku lähenemisviisi väljatöötamist, milles käsitletakse ELis esinevat vägivaldset radikaliseerumist. Hiljuti valiti välja neli projekti (PERICLES, MINDb4ACT, PRACTICIES ja TRIVALENT), mille kogumaht on 12 miljonit eurot. Komisjon käivitab nüüd arutelu 2018–2019/20 aasta tööprogrammi üle, milles on radikaliseerumisvastastele teadusuuringutele ette nähtud oluline osa. Programmi „Horisont 2020“ tööprogramm „Kaasav, uuendusmeelne ja turvaline ühiskond“ aastateks 2016–2017 hõlmab kahte asjakohast teadusuuringute teemat: radikaliseerumise sotsiaalne kontekst ning sekulariseerumise ja usulise radikaliseerumise globaalsete suundumuste koosmõju. Täiendavaid uuringuid tehakse ka Eurydice võrgustikus, mis pakub teavet haridussüsteemide ja -poliitika kohta ELis.
4.1. Luua ELi internetifoorumi raames ühine teavitamisplatvorm, et parandada teavitamise kiirust ja tõhusust.	Käimas-olev meede	Neli suurt ettevõtjat (Facebook, Twitter, Google ja Microsoft) on loonud kordumatute digitaalsete sõrmejälgede (hashes) andmebaasi prototüübi, mis aitab ära hoida ühelt veebilehelt eemaldatud terroristliku sisuga materjali uuesti üleslaadimist mõnele teisele veebilehele. Rakendus toimib ja nimetatud ettevõtted otsivad nüüd kaasamiseks teisi, väiksemaid ettevõtjaid.
4.2 Luua ELi internetifoorumi raames kodanikuühiskonna tugevdamise programm kodanikuühiskonna partnerite väljaõppe ja toetuse oluliseks suurendamiseks, et kasvatada tõhusate positiivsete alternatiivsete narratiiviide mahtu internetis.	Käimas-olev meede	15.–16. märtsil 2017 käivitati kodanikuühiskonna tugevdamise programm, mille eesmärk on aidata kodanikuühiskonna osalistel võidelda tõhusamalt terroristliku propaganda vastu internetis. Programm hõlmab koolitusi, mida korraldab radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku tippkeskus Euroopa strateegilise teabevahetuse võrgustiku toetusel ja tihedas koostöös valdkonna partneriteetevõtetega. Teises etapis (2017. aasta II–III kvartal) on kavas käivitada projektikonkurss ning seejärel hinnatakse programmi tõhusust.
4.3 Täiendavad meetmed 4. põhimeetme	Käimas-	Seitsmenda raamprogrammi projekti Voxpol esimese etapi tulemused esitati ja neid

Põhimeetmed	Ajakava	Kirjeldus/ülevaade olukorrast
raames: Uurida sihtotstarbeliselt terroristide internetikasutust.	olev meede	tutvustati ELi internetifoorumil 8. detsembril 2016. Uurimus hõlmas ülevaadet terrorismi ja vägivaldse ekstremismi kohta 2016. aastal, süüdimõistetud terroristide võrgukäitumist ning tulevikusuundumusi.
5.1. Luua radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku tippkeskuse platvorm kogemuste ja parimate tavade vahetamiseks internetisisu käsitleva meediapädevuse ja kriitilise mõtlemise arendamiseks.	Käimas-olev meede	Radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku haridusküsimuste töörühm korraldas 2016. aasta novembris laiaulatusliku arutelu, et käsitleda kodakondsuse, meediapädevuse ja kriitilise mõtlemisega seotud küsimusi. Tööprogrammi „Haridus ja koolitus 2020” töörühm, kelle eesmärk on edendada hariduse kaudu kodanikuaktiivsust ning selliseid ühiseid väärtusi nagu vabadus, sallivus ja mittediskrimineerimine, korraldas 2016. aasta aprillis Madalmaades meediapädevust käsitleva vastastikuse õppimise ürituse. Nõukogu järeldused selle kohta esitati 2016. aasta mais toimunud haridusnõukogu kohtumisel.
5.2. Töötada radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku tippkeskuses välja ELi-ülene kampaania, mille eesmärk on suurendada vastupanuvõimet internetis levivale radikaliseerumisele ja pakkuda alternatiivseid narratiive või tegevusi (kampaania „Exit Hate“).	Käimas-olev meede	2016. aasta septembris käivitati kampaania „EXIT HATE“ kuuenädalane katseprojekt – platvorm, mis võimaldas tutvustada kõikjalt Euroopast pärit edulugusid ja positiivseid algatusi (sealhulgas noortele ja noorte poolt) ning pakkus alternatiive ekstremistlikule propagandale.
6.1. Komisjon ja asjaomased IT-ettevõtjad: jälgivad ebaseadusliku internetis leviva vihakõne vastases tegevusjuhendis nimetatud avalike kohustuste täitmist, sealhulgas nende mõju.	Käimas-olev meede	31. mail 2017 tutvustati käitumisjuhendi rakendamise teise järelevalvearuande tulemusi. Selgus, et materjalide kõrvaldamise määra ja kiiruse osas on toimunud märkimisväärne edasimineku. Samas tuleb rohkem tähelepanu pöörata tegevuse läbipaistvuse suurendamisele ja kasutajatele tagasiside andmisele (vt punkt 6.2). 23. mail 2017 leppis nõukogu kokku üldises lähenemisviisis ettepaneku suhtes võtta vastu audiovisuaalseid meediateenuseid käsitlev muudetud direktiiv. Audiovisuaalseid meediateenuseid käsitleva direktiivi kavandatud muudatuste üks eesmärk on tagada, et videote jagamise platvormidelt nõutaks vajalike meetmete võtmist, et kaitsta kodanikke vägivallale või vihkamisele õhutamise eest (märgistamine ja/või teavitamine).
6.2. Komisjon ja asjaomased IT-ettevõtjad:	Käimas-	Edasises koostöös IT-ettevõtjatega keskendutakse menetlustele, mis on seotud konkreetsete

Põhimeetmed	Ajakava	Kirjeldus/ülevaade olukorrast
suurendavad läbipaistvust teavitamis- ja kõrvaldamismenetluste kohaldamisel.	olev meede	kasutajatega (kellest on teavitatud), tavatarbijatega ning vastupropaganda ja alternatiivsete narratiivide edendamisega. 10. mail 2017 avaldatud vahearuanne digitaalse ühtse turu strateegia rakendamise kohta andis kinnitust vajadusele töötada veebivahendajate jaoks välja minimaalsed nõuded seoses teavitamise ja meetmete võtmise menetlusega.
Veebipõhise mõõtmega seotud täiendav meede 1 Toetada kodanikuühiskonda vihakõne ligitõmbavuse ja mõju jälgimisel ja vähendamisel õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programmi abil.	Käimas-olev meede	2017. aastal on komisjon suurendanud rassismi ja ksenofoobia vastase võitluse rahastamist kuni 7 miljoni euroni, millest 1,5 miljonit eurot eraldatakse just veebis leviva vihakõne ennetamiseks sealhulgas vastupropaganda väljatöötamise abil.
Veebipõhise mõõtmega seotud täiendav meede 2 Jätkata strateegilise teabe- ja nõustamisüksuse/strateegilise teabe võrgustiku rahastamist, et töötada välja asjakohane poliitikaraamistik, teavituskampaaniad või üksikalgatused.	Käimas-olev meede	Euroopa strateegilise teabevahetuse võrgustik on Belgia juhitud projekt, mis toetub Süüria strateegilist teabe- ja nõustamisüksust käsitlevale projektile ning mille ülesanne on korraldada ja hõlbustada võrgustikku kuuluvate liikmesriikide parimate tavade jagamist strateegilise kommunikatsiooni kasutamise kohta terrorismi ja vägivaldse ekstremismi vastases võitluses. Võrgustikku kaasrahastatakse Sisejulgeolekufondi politsei rahastamisvahendist (kuni 1 150 000 euro ulatuses).
7 Kasutada radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku tippkeskust, et vahetada häid tavasid ja koostada esmatasandi spetsialistide jaoks (sealhulgas vajaduse korral kohtunikud ja prokurörid) radikaliseerumise ennetamise poliitikasoovitused, mis hõlmavad vanglate ja kriminaalhoolduse valdkonda.	Käimas-olev meede	Radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku vanglate ja kriminaalhoolduse töörühm jätkab parimate tavade vahetamist valdkonna töötajate seas ja esitab 2017. aasta lõpus aruande oma tegevuse kohta. Õigusprogrammiga on ette nähtud tegevustoetus vanglate juhtkondi ühendavale Euroopa Vanglate ja Kinnipidamisasutuste Organisatsioonile ning Euroopa Kriminaalhoolduse Organisatsioonile. Need organisatsioonid korraldavad korrapäraselt töötajate koosolekuid, et arutada muu hulgas ka radikaliseerumisega seotud küsimusi. Programmi Erasmus+ raames toetatakse vanglates korraldatavaid koolitusprogramme, mille eesmärk on ennetada radikaliseerumist. 2015. aasta detsembris käivitati projekt radikaliseerumise ennetamiseks vanglates, et selgitada esmatasandi töötajatele (kinnipidamisasutuste ametnikud, haridustöötajad, psühholoogid, sotsiaaltöötajad jne), kuidas radikaliseerumise märke ära tunda, nendest teada anda, neid tõlgendada ning neile asjakohaselt reageerida. Projekti rakendatakse viies riigis (Portugal, Norra, Türgi, Belgia ja

Põhimeetmed	Ajakava	Kirjeldus/ülevaade olukorrast
		Rumeenia) ning see hõlmab 160 koolitust kuni augustini 2018.
8 Anda liikmesriikidele rahalist toetust riskihindamisvahendite väljatöötamiseks.	Käimas-olev meede	Kooskõlas strateegilise eesmärgiga ennetada radikaliseerumist vanglates ja kaasata taasintegreerimine kriminaalõiguslikesse vahenditesse, käivitas komisjon 2015. aastal õigusprogrammi (2014–2020) raames kaks projektikonkurssi: a) JUST/2015/JCOO/AG/TERR: tegevustoetus, et toetada õiguslast koostööd kriminaalasjades, mis on seotud kriminaalõigusliku reageerimisega terrorismile ja vägivaldsele radikaliseerumisele (eelarve üks miljon eurot; välja valiti kolm projekti). b) JUST/2015/JTRA/AG/EJTR: tegevustoetus Euroopa õiguslase koolituse jaoks (eelarve 1,5 miljonit eurot, mis on ette nähtud valdkondadele „Õiguslikud aspektid terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses“ ja „Radikaliseerumise ennetamine kinnipidamisasutustes“; välja valiti viis projekti). 2016. aastal korraldati õiguslase koostöö raames välja vaid üks projektikonkurss (JUST-JCOO-TERR-AG-2016), mille eelarve oli 4 miljonit eurot, ning mis hõlmas ka õiguslast koolitust radikaliseerumise küsimustes (välja valiti 10 projekti ja kolm projekti kanti varunimekirja). Justiitsküsimuste 2017. aasta tööprogrammi raames (õiguslane koostöö kriminaalasjades) seati prioriteediks anda õiguslike meetmete osas tõhus panus Euroopa julgeoleku tegevuskavasse, seda eelkõige terrorismi rahastamise vastase võitluse ja vangide radikaliseerumise ennetamise tõhustamiseks.
9 Toetada vanglate haridus- ja koolitusprogrammide (sh kutseharidusprogrammide) väljatöötamist, et lihtsustada kinnipeetavate taasintegreerumist ühiskonda.	Käimas-olev meede	Programmi Erasmus+ raames saab toetada täiskasvanuhariduse projekte, mis hõlmavad oskuste täiendamise ja taasintegreerimismeetmete rakendamist vanglates. 2017. aasta jaanuaris käivitati mitu projekti, mis valiti välja programmi Erasmus+ 2016. aasta sotsiaalse kaasamise konkursikutse raames (kokku 1,3 miljonit eurot). Euroopa Sotsiaalfondist toetatakse mitmesuguseid sotsiaalse kaasamise meetmeid, mis on seotud radikaliseerumise vastase võitlusega ja kutsealase taasintegreerimisega vanglas.
10. Toetada liikmesriike vangide	Käimas-	Komisjon rahastab taasintegreerimisprogrammide väljatöötamist ja parimate tavade

Põhimeetmed	Ajakava	Kirjeldus/ülevaade olukorrast
taasintegreerimise programme väljatöötamisel ning parimate tavade ja meetmete vahetamisel kriminaalkaristuste täideviimise valdkonnas.	olev meede	vahetamist (vt põhimeede 8).
11 Edendada eriprokuröride teabevahetust Eurojustis.	Käimas-olev meede	Eurojusti raames jätkub töö riiklike kontaktisikutega terrorismiküsimustes ning arvamuste vahetamine taktikalistel kohtumistel. Eurojust jätkab järgmiste dokumentide avaldamist: • terroriaktide eest süüdimõistmist käsitlev aruanne (Terrorism Convictions Monitor) • aruanne välisvõitlejate kohta
Täiendav meede seoses vanglatega Toetada vangla- ja kriminaalhooldustöötajate ning kohtunike ja prokuröride väljaõpet.	Käimas-olev meede	2016. aasta mais korraldas komisjon koolitusteenuse osutajatele konverentsi, millel käsitleti võitlust terrorismi ja radikaliseerumise vastu, ning komisjon teeb koostööd vanglaametnike koolitavate õppeasutuste Euroopa võrgustikuga (European Network of Penitentiary Training Academies), Euroopa Vanglate ja Kinnipidamisasutuste Organisatsiooniga (Europris) ja Euroopa Kriminaalhoolduse Organisatsiooniga (Confédération Européenne de Probation), et tagada jätkusuutlikum piiriülene koostöö vangla- ja kriminaalhooldustöötajate koolitamiseks deradikaliseerimise meetmete alal. Nimetatud organisatsioonid valmistavad ette vanglaametnike koolitus- ja tegevusprogramme. Radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustik ja Euroopa konsortsium IMPACT pakuvad liikmesriikide sidusrühmadele koolitust, et hinnata sekkumisi, mille eesmärk on ennetada ja tõkestada radikaliseerumist vanglas ja kriminaalhoolduse kontekstis. Selleks et kiirendada kõikide nende projektide rakendamist, mis on esile toodud nõukogu järeldustes kriminaalõiguse kohta, teeb komisjon kättesaadavaks vajalikud rahalised vahendid (enam kui 6,5 miljonit eurot 2015. ja 2016. aastal).
12 Teha ettepanek võtta vastu nõukogu soovitus suurendada sotsiaalset kaasatust ning edendada Euroopa põhiväärtusi hariduse ja mitteformaalse õppe kaudu.	2017. aasta lõpp	Hariduse ja koolituse (HK 2020) tööühm teeb ettevalmistusi, et edendada hariduse kaudu kodanikuaktiivsust ning selliseid ühiseid väärtusi nagu vabadus, sallivus ja mittediskrimineerimine. 12-nädalane veebipõhine avalik konsultatsioon algas 19. mail 2017.

Põhimeetmed	Ajakava	Kirjeldus/ülevaade olukorrast
13	Teha 2016. aastal programmi Erasmus+ kaudu kättesaadavaks rohkem kui 400 miljonit eurot, millega rahastatakse riikidevahelisi partnerlusi, et arendada uuenduslikke poliitilisi lähenemisviise ja tavasid rohujuuretasandil, pidades esmatähtsaks sotsiaalset kaasatust ning edendades ühiseid väärtusi ja kultuuridevahelist mõistmist. Erasmus+ võimaldab rohujuure tasandil võetud meetmete arvu suurendada, kasutades 2016. aastal selleks eraldatud 13 miljoni euro suurust sihteelarvet.	Käimas- olev meede
		Pariisi deklaratsiooni rakendamine on programmi Erasmus+ valdkondadeülene prioriteet. Kaasatuse ja põhiväärtuste toetamiseks käivitati sihtotstarbelised projektikonkursid (2016. aastal eraldati põhimeetme 2 rahastamiseks üle 200 miljoni euro). 2016. aastal välja valitud projektide rakendamine on alanud või algab 2017. aastal. Lisaks –2016. aasta juulis jõudis lõpule 13 miljoni eurose eelarvega projektikonkurss, mille eesmärk oli levitada ulatuslikumalt teavet olemasolevate heade tavade kohta rohujuure tasandil (põhimeede 3), ja mille vastu oli sidusrühmadel suur huvi (välja valiti 35 projekti); – Pariisi deklaratsiooni kahele prioriteetsele eesmärgile suunatud ja mitut sektorit hõlmava projektikonkursi raames Euroopa eksperimentaalsete poliitikameetmete väljatöötamiseks on välja valitud viis projekti (neli haridus- ja koolitusprojekti ja üks noorsooprojekt). Läbiva prioriteedina jätkatakse 2017. aastal riikidevahelise partnerluse toetamist programmi Erasmus+ kaudu (põhimeede 2). Selleks et levitada ulatuslikumalt teavet olemasolevate heade tavade kohta rohujuure tasandil (põhimeede 3) ning edendada kaasavat ja demokraatlikku haridussüsteemi, on kavas eraldada 10 miljonit eurot (projektikonkurss lõppes 2017. aasta mais, valikumenetlus on pooleli).
14	Luua võrgustik, et soodustada koolides, noorte hulgas, spordiklubides ja vanglates otsesuhtlust positiivsete eeskujudega.	Käimas- olev meede
		Meetme eesmärk on koguda riiklikul tasandil kokku näited tegevusest, et edendada sotsiaalset kaasatust, vältida tõrjutust ja radikaliseerumist ning toetada kodanikuaktiivsust ja pühendumust ühistele väärtustele. Programmi Erasmus+ riiklikud bürood rakendavad algatust järk-järgult aastatel 2017–2018. Radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku raames on loodud platvorm „RAN Young“, et võimaldada noortel osaleda aktiivselt radikaliseerumise ennetamises. 9. novembril 2016 toimus kõrgetasemeline konverents radikaliseerumist käsitlevate küsimuste arutamiseks. Radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku noored saadikud koostavad aruteludest lähtuvalt oma soovitusel ja korraldavad koosolekuid, kus osalejatel palutakse esitada oma seisukohad ja soovitusel poliitiliste meetmete ja õigustöötajate tegevuse kohta. Platvorm „RAN Young“ teeb koostööd muude organisatsioonide ja algatustega nagu Kofi Annani sihtasutuse algatusega <i>Extremely Together</i> ning algatustega YouthCAN ja OSCE noored

Põhimeetmed	Ajakava	Kirjeldus/ülevaade olukorrast
		saadikud.
15 Tutvustada laiemalt ideed, et kõrgkoolis õppijatele võiks anda ainepunkte vabatahtliku tegevuse eest, ning toetada selliste õppekavade väljatöötamist, kus programmi Erasmus+ kaudu on ühendatud akadeemiline sisu ja ühiskonnaelus osalemine.	Käimas-olev meede	Tihedas koostöös programmi Erasmus+ riiklike büroode ja kõrgkoolidega aitab komisjon tõsta teadlikkust selle kohta, kuidas rakendada Euroopa arvestuspunktsüsteemi mitteformaalse õppe, sealhulgas vabatahtliku tegevuse suhtes. Akadeemiline õiend (kõrgharidust tõendava dokumendi lisa, mida kasutatakse 48 Bologna protsessis osalevas riigis/Euroopa kõrgharidusruumis) käimasoleval läbivaatamisel kavatses komisjon edendada vabatahtliku tegevuse või sarnase mitteformaalse õppe tunnustamist, kui see moodustab ühe osa kvalifikatsioonist.
Täiendav meede 1 „Haridus“ Tagada õpetajatele vajalikud vahendid, et nad tuleksid toime mitmekesisusega klassiruumis, annaksid õpilastele edasi ühiseid väärtusi ja oskaksid avastada varakult radikaliseerumise märke, toetada jätkuvalt parimate tavade vahetamist eTwinningu kaudu ja radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku haridusküsimuste töörühma raames.	Käimas-olev meede	Veebipõhise platvormiga eTwinning, mida rahastatakse programmi Erasmus+ kaudu, on viimase 12 aasta jooksul liitunud rohkem kui 470 000 õpetajat ja 180 000 kooli kogu Euroopast. Kavas on kasutada täielikult ära eTwinningu potentsiaali ning keskenduda rohkem kodakondsusega seotud teemadele, eesmärgiga toetada õpetajate aktiivset tegevust, et saavutada kaasavam ja demokraatlikum haridus. Seepärast on 2017. aasta teemaks kuulutatud kaasamine. 2017. aastal keskendub radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku haridusküsimuste töörühm peamiselt õpetajakoolituse mitmesugustele vormidele, kõrghariduse rollile võitluses radikaliseerumise vastu ning meediapädevuse ja kriitilise mõtlemise edendamisele. 2017. aastal on kavas ajakohastada radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku haridusalast manifesti (Education Manifesto 2.0), mis sisaldab praktilisi suuniseid, omandatud kogemusi ja poliitilisi soovitusi.
Täiendav meede 2 „Haridus 2“ Teha tihedat koostööd Euroopa Nõukogu ja UNESCOga, et olemasolevaid vahendeid õpetajate toetamiseks paremini rakendada.	Käimas-olev meede	Kodanikuaktiivsuse ning ühiste väärtuste edendamisega tegeleva hariduse ja koolituse (HK 2020) töörühma raames teeb komisjon tihedat koostööd Euroopa Nõukogu ja UNESCOga, et kasutada paremini ära sünergiaid ja olemasolevaid vahendeid (nt õpetaja juhendit). Radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustik pakkus UNESCO-le oskusteavet, et koostada õpetajatele juhend vägivaldse radikaliseerumise ennetamise kohta. Juhend avaldati 2016. aastal ning selles on muu hulgas selgitatud, kuidas korraldada tundides arutelusid, ning milliseid olulisi sõnumeid tuleks edastada.
16 Jätkata koostööd Euroopa Parlamendi ja	Käimas-	Komisjon pakub nõukogu eesistujariikidele jätkuvalt tehnilist abi, et parandada direktiivi

Põhimeetmed	Ajakava	Kirjeldus/ülevaade olukorrast
nõukoguga selle nimel, et võtta vastu diskrimineerimisvastane direktiiv.	olev meede	eelnõu teksti, tehes samal ajal tööd poliitilise kokkuleppe saavutamiseks nõukogus.
17 Edendada ebasoodsas olukorras olevate rühmade sotsiaalset kaasatust, kasutades selleks poliitilisi meetmeid ja Euroopa Sotsiaalfondi ning tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi vahendeid.	Käimas-olev meede	Kodanikuaktiivsuse ning ühiste väärtuste edendamisega tegelev hariduse ja koolituse (HK 2020) töörühm pöörab erilist tähelepanu ebasoodsas olukorras olevate rühmade kaasamisele. Ebasoodsas seisundis olevate rühmade sotsiaalse kaasamise projekte (Euroopa vaesusevastane võrgustik, nende rühmadega tegelevate vabaühenduste suutlikkuse suurendamine, liikmesriikide konkreetsed projektid ESFi raames, teadlikkust suurendav tegevus jne) rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondi ning Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi vahenditest.
18 Tõhustada toetust noorsootöötajatele ja -organisatsioonidele, eelkõige töötada välja konkreetne töövahend.	Käimas-olev meede	Praktilisi töövahendeid sisaldav aruanne avaldati 2017. aasta veebruaris. Uute töövahendite eesmärk on anda noorsootöötajatele juhiseid ja nõu vägivaldse radikaliseerumise ohus olevate noortega töötamisel. Poliitilistes soovitusetes nii kohaliku kui ka Euroopa tasandi ametiasutustele keskendutakse mitmesuguste sektorite koostööle, et hoida tõhusalt ära noorte vägivaldset radikaliseerumist. Tuginedes töövahenditele, koostab radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku töörühm „Noored, pered ja kogukond“ manifesti noorte kaasamise ja noorsootöö mõju suurendamise kohta radikaliseerumise ennetamiseks.
19 Tugevdada Euroopa vabatahtlikku teenistust suurendades selle eelarvet.	Käimas-olev meede	2016. aastal olid prioriteediks projektid, millega toetati Pariisi deklaratsiooni rakendamist. 2017. aastal suurendati oluliselt Euroopa vabatahtliku teenistuse eelarvet. Alates Euroopa solidaarsuskorpuse loomisest 2016. aasta detsembris on oma osalemisest teada andnud ligikaudu 30 000 noort kodanikku kõigist liikmesriikidest. Eeldatakse, et 2020. aastaks on korpuses vabatahtliku ja kutsealase tegevuse kaudu osalenud kokku 100 000 noort.
20 Ettepanek vaadata läbi Schengeni infosüsteem, et suurendada selle lisaväärtust õiguskaitse	Käimas-olev	21. detsembril 2016 võttis komisjon vastu seadusandliku ettepaneku. Seadusandlikud läbirääkimised käivad.

Põhimeetmed	Ajakava	Kirjeldus/ülevaade olukorrast
seisukohast ja terrorismivastase võitluse eesmärgil.	meede	
21 Liikmesriigid peaksid ennetavalt vahetama asjakohast teavet teiste liikmesriikidega ning vajaduse korral Europoliga, et informeerida üksteist vabastatud isikutest, keda on süüdistatud radikaliseerumises või kelle kohta on teada, et nad on radikaliseerunud, et tagada ohtlike isikute pidev jälgimine.	Käimas-olev meede	Euroopa radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku töös mitmeid asutusi hõlmavate struktuuride loomist käsitlevate suuniste ja töövahendite väljatöötamisel poliitikakujundajate jaoks on prioriteetsel kohal teabe parem jagamine radikaliseerunud inimeste kohta. Selle töö tulemust esitleti ja arutati viimasel radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku kõrgetasemelisel konverentsil, mis toimus 2016. aasta novembris. Europoli juures loodud Euroopa terrorismivastase võitluse keskusest peaks kujunema ELi terrorismivastast võitlust käsitlev keskne teabeallikas, mis hõlmab ka teabekeskust Travellers ja radikaliseerumisohtu analüüsi. Europoli infosüsteem (EIS) on kujundatud selliselt, et seda saaks kasutada õiguskaitse keskse andmehoidlana, kus hoitaks ka koondnimekirju kõigist teadaolevatest välisterroristidest või välisterrorismis kahtlustatavatest. Terrorismivastast võitlust käsitleva direktiiviga, mis võeti vastu 7. märtsil 2017, kinnitati liikmesriikide kohustust, et kogu asjakohane teave terroriaktide kohta tuleb teistele liikmesriikidele edastada ennetavalt. Lisaks on direktiiviga kehtestatud teavet saavale liikmesriigile kohustus võtta asjakohaseid järelmeetmeid.
22 Toetada rahvusvaheliste organisatsioonide tööd vägivaldse ekstremismi vastu võitlemisel.	Käimas-olev meede	EL teeb võitluses vägivaldse ekstremismi vastu aktiivset koostööd ÜRO, Euroopa Nõukogu ja Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooniga. Komisjoni haldab asjakohast programmi koos Euroopa Nõukogu inimõiguste ja kodanikuhariduse töörühmaga. Radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku tippkeskus on sisse seadnud tõesed suhted rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu EuroPris, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon ja Euroopa Nõukogu (eelkõige kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kongressi tegevus), et luua sünergia vägivaldse äärmusluse vastu võitlemisel.
23 Täiendavad algatused, et suunata ELi	Käimas-	EL pöörab rahvusvahelisel tasandil suurt tähelepanu vägivaldse äärmusluse ennetamisele ja

Põhimeetmed	Ajakava	Kirjeldus/ülevaade olukorrast
välisest tegevuse rahastamisvahendid vägivaldse radikaliseerumise ennetamisele.	olev meede	selle vastu võitlemisele poliitilise dialoogi ja abiprogrammide kaudu. EL on toetanud ÜRO peasekretäri tegevuskava vägivaldse äärmusluse ennetamiseks ning riiklike ja piirkondlike tegevuskavade loomist vägivaldse äärmusluse ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks. EL edendab vägivaldse äärmusluse ennetamist ja selle vastu võitlemist. EL on suurendanud strateegilise kommunikatsiooni lõuna töökonna suutlikkust edendada positiivseid narratiive sealhulgas ka araabia keeles. Mitmesugused rahastamisvahendid: – ELi Aafrika jaoks mõeldud hädaolukorra usaldusfond on loonud ainulaadse võimaluse teha tihedat koostööd ohustatud kolmandate riikidega ja tegeleda radikaliseerumise algpõhjustega. Jätkuvalt tuleb teha jõupingutusi, et rakendada liikmesriikides (nt radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku raames) omandatud kogemusi väljaspool ELi; – 2016. aastal toetati radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku kaudu radikaliseerumise ekspertide lähetusi Türgisse ning Tuneesiasse. 2017. aastal on kavas võtta mõlemas riigis järelmeetmeid. Lääne-Balkani riikide jõupingutusi poliitiliste meetmete ja raamtingimuste loomisel asutustevaheliseks koostööks toetatakse projekti „First Line Project“ ja radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku kaudu; – ühinemiseelse abi rahastamisvahend: 2016. aastal kiideti heaks üks piirkondlik ühinemiseelse abi projekt, et toetada Lääne-Balkani riikides vägivaldse äärmusluse vastast ennetustööd ja võitlust, tutvustada radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku lähenemisviisi ning suurendada vastupanuvõimet, kaasates ulatuslikumalt kogukonda ja ühiskonda; suurendada teadlikkust ohtudest, mis põhjustavad radikaliseerumist koolides ja noorte seas, koolitada usujuhte, et võidelda vägivaldse ekstremismi vastu ning luua veebiplatvormid vägivaldse ekstremismi ennetamiseks ning võitluseks vägivaldse ekstremismi ja terrorismi vastu; – ühinemiseelse abi rahastamisvahendi riiklike programmide kaudu toetab EL Kosovos radikaliseerumisevastaste meetmete ning kinnipidamis- ja kriminaalhooldusasutuste tugevdamist. endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi riikliku strateegia elluviimine terrorismivastases võitluses; Albaanias toetatakse ELi abiprojekti „PAMECA“^[1] kaudu õiguskaitseasutuste ja luureteenistuste terrorismivastast võitlust; – ELi delegatsioon Albaanias andis välja kaks toetust, kumbki 300 000 eurot, et toetada kodanikuühiskonna organisatsioonide ja julgeolekuasutuste võitlust radikaliseerumise ja ekstremismi vastu;

^[1] Lisateabe saamiseks vt <http://pameca.org.al/>.

Põhimeetmed	Ajakava	Kirjeldus/ülevaade olukorrast
		– Bosnias ja Hertsegoviinas on ELi rahastatava projekti raames, mis käsitleb radikaliseerumise ohtu Zenica vanglas, kavas teha koostööd islamikogukonnaga ja kaasata noori radikaliseerumise ennetamisse; – EL teeb terrorismivastast võitlust/vägivaldse ekstremismi vastast võitlust käsitlevate projektide raames koostööd ka kodanikuühiskonnaga ja osalistega, kes ei ole seotud julgeolekuvaldkonnaga. Ühinemiseelse abi rahastamisvahendi juurde loodud kodanikuühiskonna rahastamisvahendi toel on käivitatud vägivaldse äärmusluse vastase võitluse piirkondlikke programme riikide (Albaania) või piirkondade tasandil; – Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend: UNICRI katseprojekt (5 miljonit eurot) vägivaldse äärmusluse ennetamiseks Saheli ja Magribi piirkonnas; – komisjon rahastab paljusid programme Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas (Magribi riigid, Sahel, Nigeeria, Niger, Tšaad). Demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi (EIDHR) raames toetatakse samuti asjakohaseid programme, näiteks: – noorte kaasamise programm, et edendada inimõigusi ja sotsiaalset ühtekuuluvust (600 000 eurot; käivitamisel ja kestab kuni 2019. aastani). Rakenduspartner: Generations for Peace. – Beyond Radicalisation: Youth in Lebanon Speak Up! (600 000 eurot; käivitamisel ja kestab kuni 2019. aastani). Rakenduspartner: Deutsche Welle. – <i>La jeunesse sahraouie, acteur central de la résolution pacifique du conflit – Algérie, Tindouf; civil society</i> – Lääne-Sahara pagulaslaagrid Tindoufis (96 000 eurot; 2016–2018). Rakenduspartner: Oxfam-Solidariteit. – Voix du Sud, Voix du Nord pour un meilleur vivre ensemble en Algérie pour garantir la démocratie en Algérie (0,5 miljonit eurot; käivitamisel ja kestab kuni 2018. aastani).
24 Toetada jätkuvalt ülemaailmse terrorismivastase võitluse foorumi (GCTF) algatusi, mille eesmärk on ennetada vägivaldset ekstremismi ja võidelda selle vastu.	Käimas-olev meede	EL toetab jätkuvalt vägivaldse ekstremismi ennetamist kogukonna tasandil selliste ülemaailmse terrorismivastase foorumi algatuste kaudu nagu vägivaldse ekstremismi vastu võitlemise rahvusvaheline pädevuskeskus Hedayah ning ülemaailmne kogukonna osalus- ja vastupanupartnerlusfond. Hedayah toetuse andmise süsteemi kaudu toetatakse ELi vahenditest rohujuuretasandi algatusi Kesk-Aasia ja Lääne-Balkani riikides ning Gruusias. Lisaks toetab EL ülemaailmse kogukonna osalus- ja vastupanupartnerlusfondi tegevust Bangladeshis, Keenias, Kosovos, Malis ja Nigeerias ning uuenduslikku erasektori algatust, et kaasata erasektor vastupanupartnerlusfondi tegevuse rahastamisse.

Põhimeetmed	Ajakava	Kirjeldus/ülevaade olukorrast
		EL on koos Türgiga kaaseesistujaks ülemaailmse terrorismivastase foorumi Aafrika Sarve töörühmas ning osaleb foorumi vägivaldse ekstremismi vastase võitluse töörühmas. Aafrika Sarve töörühmas on peamine aruteluteema vägivaldse ekstremismi ennetamise ja ekstremismivastase võitlusega (sh noorte ja naistega) seotud küsimused. 2017. aastal korraldab EL piirkonna olulistele sidusrühmadele kaks seminari, et tutvustada ülemaailmset terrorismivastast foorumit „Life Cycle of Radicalisation“, kuhu on kokku kogutud parimat tava käsitlevad dokumendid.
25 Laiendada eTwinning Plus võrgustikke valitud riikidele, kes osalevad ELi naabruspoliitikas.	Käimas-olev meede	Platvormi eTwinning Plus (mis hõlmab juba Tuneesiat, Aserbaidžani, Gruusiat, Ukrainat, Armeeniat ja Moldovat) laiendatakse ka muudele Euroopa – Vahemere piirkonna partnerlusriikidele. Alžeeria on juba alustanud arutelusid.
26 Algatada teostatavusuuring projekti kohta, millega uuritakse programmi Erasmus+ raames virtuaalse teabevahetuse võimalusi, et edendada noorte veebipõhist osalemist (eesmärk on, et 2019. aastaks oleks suhtlusvõrguga ühinenud 200 000 noort).	Käimas-olev meede	Teostatavusuuring on valmis. Selles kirjeldatakse võimalusi, kuidas luua katseprojekte ja rakendada algatusi, mis hõlmavad selliseid olulisi aspekte nagu osalejate värbamine, korraldajate värbamine ja väljaõpe, vajalikud meetmed, et suurendada osalejate kultuuridevahelist teadlikkust, vajalikud infotehnoloogiaplattformid ja osalejate tunnustamise süsteem. Eesmärk on alustada 2018. aastal katseprojektiga, milles osaleks 1000–2000 noort, ja rakendada programmi ulatuslikult alates 2019. aasta lõpust.